

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3141/2020. (V. 15.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.37.418/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, amelyben kérte a Kúria Kfv.VI.37.418/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és az Abtv. 43. § (1) bekezdésére hivatkozva a végzés megsemmisítését. Kérte továbbá az indítványozó azt is, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján semmisítse meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 44.K.31.591/2018/24. számú ítéletét, a Budapesti Rendőr-főkapitánya 01000/68969/2017.ált. számú közigazgatási hatósági határozatát, valamint a Budapesti Rendőr-főkapitányság XV. kerületi Rendőrkapitányság 01150-130/335-9/2017.kkt. számú közigazgatási hatósági határozatát. Az indítvány szerint a hivatkozott bírósági és közigazgatási határozatok sértik az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdését, XXIV. cikkének (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdését.
- [2] 1. A támadott bírósági és közigazgatási hatósági határozatok alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A Budapesti Rendőr-főkapitányság XV. kerületi Rendőrkapitányság 01150-130/335-9/2017.kkt. számú közigazgatási hatósági határozatában foglaltak szerint a Budapest Főváros XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Hatósági Főosztályának beosztottai 2017. február 18-án 12 óra 44 perckor észlelték, hogy egy gépjárművet vezető személy a Budapest, XV. kerület Szentmihályi út – Aulich Lajos utca kereszteződésénél közlekedése során megsértette a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 14. § (1) bekezdés *b*) pontjában foglalt, a megfordulást és balra kanyarodást tiltó rendelkezést, ezért a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés *kg*) pontja alapján bírság fizetésére kötelezhető. A polgármesteri hivatal részére megküldött nyilatkozatában az indítványozó előadta, hogy a szóban forgó helyszínen és időpontban ő vezette az adott rendszámú gépjárművet, ezért a rendőrkapitányság közigazgatási hatósági eljárást indított és az indítványozót a 2017. november 13-án hozott határozatával, a kötelező haladási irányra vonatkozó szabály megszegése miatt 50 000 Ft közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte.
- [4] 1.2. Az indítványozó fellebbezését követően Budapest Rendőr-főkapitánya 01000/68969/2017.ált. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta, egyidejűleg rendelkezett 5 000 Ft illetéknek az indítványozó részére történő visszafizetéséről. A jogerős határozat indokolásában a rendőrhatóság kifejtette, hogy a helyszínen kihelyezett közúti jelzőtábla hatálya a kereszteződés, és így a záróvonalat feloldó szaggatott vonal végéig tart, és nem fogadta el az indítványozó – a szabályszegést vitató – azon hivatkozását, miszerint a záróvonal megszakítása több méterrel túlnyúlik az adott kereszteződésen. Ugyancsak nem fogadta el az indítványozó azon érvelését sem, miszerint az ügyintézésre nyitva álló 21 napos határidőn túl, még a Kkt. 21. § (4a) bekezdésében meghatározott 4 hónapos határidő is letelt, ezért „kétszeres elévülés” áll fenn, ugyanis a hatóság az eljárást a Kkt. 20. § (1) bekezdésében foglaltak szerint folytatta le, amelyre a Kkt. 20. § (4) bekezdése szerint 2 éves elévülés idő vonatkozik. Nem osztotta továbbá a másodfokon eljáró hatóság az indítványozó azon álláspontját sem, miszerint Budapest területén az elsőfokú eljárásra nem a kerületi rendőrkapitányság, hanem a Vas megyei Rendőr-főkapitány rendelkezett volna illetékességgel, mivel ez csak a Kkt. 21. §-a szerinti eljárásra vonatkozik, a jelen ügyben azonban nem ez az irányadó szabály, az eljárást nem ennek alapján folytatták le.

- [5] Végül a jogerős határozat indokolása kitért arra is, hogy a hatóság döntése a jogszabályban meghatározott határidőn túl került meghozatalra, azonban ennek ténye az ügy érdemére nem hatott ki, abból az indítványozó joghátrány nem érte, a késelem miatti illeték-visszafizetésről pedig a másodfokú hatóság határozatában rendelkezett.
- [6] 1.3. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 44.K.31.591/2018/24. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában a bíróság rámutatott arra, hogy a Kkt. 20. §-a és 21. §-a közötti eljárást illetően a különbség abban áll, hogy míg az egyik vétkeességi, addig a másik (az üzembentartói) objektív alapú, és azt, hogy melyik kerül alkalmazásra, nem önkényesen dönti el a hatóság. Az ítélet szerint a tárgyi ügyben a felek által sem vitatottan az elkövető személye ismert volt, ezért a hatóság a Kkt. 20. §-a alapján folytatta le a hatósági eljárást, amelyre a 2 éves elévülési időn belül került sor, és amelyre vonatkozóan az indítványozó hatásköri kifogását sem tartotta megalapozottnak a bíróság. Az ügy érdemét illetően a bíróság kifejtette, hogy a közúti jelzőtáblát követő első útkereszteződés volt a szabályszegés helyszíne, e tekintetben a bíróság osztotta az alperesi hatóság azon álláspontját, miszerint az indítványozó érvelésének elfogadása esetén a balra kanyarodni tilos jelzőtábla kihelyezése értelmetlen és értelmezhetetlen lenne. A bíróság megállapítása szerint a közúti jelzőtábla megfelelően volt elhelyezve, az útburkolati jeleket pedig az egyéb kihelyezett közúti jelzésekkel együttesen kell értelmezni. Végül a bíróság megállapította, hogy a közigazgatási bíróság kiszabása a hatóság részéről kötelező volt, jogszabály kógens rendelkezése alapján azt csökkenteni nem lehetett.
- [7] 1.4. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésében megállapította, hogy – bár az indítványozó konkrét jogszabályhelyet nem jelölt meg – tartalmában az általános közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § *b*) pontjára alapítottan kérte a felülvizsgálati kérelme befogadását.
- [8] A Kúria végzése szerint az indítványozó előadta azt is, hogy a felvetett jogkérdés különleges súlya és annak társadalmi jelentősége is indokolja a felülvizsgálati eljárás lefolytatását, melynek kapcsán hivatkozott a peranyagban szereplő, a Budapest Közút Forgalomtechnikai Igazgatóság 2017. október 17-én kelt, a Budapesti Rendőr-főkapitányság XV. kerületi Rendőrkapitányságnak írt levelére, amely szerinte igazolja, hogy a jogvita tárgyát képező forgalmi helyzet értékelése vitatott, széleskörű társadalmi problémát vet fel.
- [9] A Kúria döntésének indokolásában kifejtette: a kérelmet előterjesztő fél kötelessége, hogy egyrészt megjelölje azon okokat, melynek alapján a jogorvoslati kérelem befogadható, másrészt feltárja azokat a körülményeket, amelyek az általa megjelölt ok alátámasztására szolgálnak. Hangsúlyozta a Kúria azt is, hogy a jogerős döntéssel kapcsolatosan kifejtett jogszabálysértéseket kizárólag a megjelölt befogadási okkal összefüggésben vizsgálhatja, ezért a befogadási ok, valamint a jogszabálysértések meghatározásának kötelezettsége egymástól nem választható el, és a Kúria a befogadás körében kizárólag a fél által megjelölt okból vizsgálódhat.
- [10] A tárgyi ügyben a Kúria azt állapította meg, hogy az indítványozó a Kp. 118. § *b*) pontban foglalt körülmények fennállását érdemben igazoló indokolást nem terjesztett elő, lényegében az eljáró bíróság általa sérelmezett jogértelmezését vitatta és egyéni jogsérelmét társadalmi érdekként jelenítette meg. A Kúria ezért vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy a befogadás feltételei nem állnak fenn, így a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdésére alapozottan megtagadta.
- [11] 2. Az indítványozó – főtikári felhívásra kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt – alkotmányjogi panaszában állította az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogának sérelmét arra hivatkozva, hogy a hatóságok eljárásuk során nem vették figyelembe azt, hogy az állítólagos szabályszegésének helyszínén a kereszteződés geometriai szélét követő 3,7 méter hosszan a záróvonalon való átlépést a záróvonallal párhuzamosan felfestett szaggatott vonal engedélyezte. Ennek okán pedig állítása szerint szabályszegés nem következett be, a hatóságok mind a „szituációt”, mind az azzal kapcsolatos jogszabálysértést illetően súlyos tévedésben voltak. Álláspontja szerint ugyancsak súlyosan jogsértő volt a hatóságok azon döntése, miszerint a Kkt. 20. §-a alapján folytatták a vele szembeni eljárást, ugyanis a kamerával történő eseményrögzítés során a személye csak utólag (tehát nem a „szabályszegés” helyszínén) vált ismertté, így a Kkt. 21. §-ában foglaltak szerint csak a Vas megyei Rendőr-főkapitány és csak a Kkt. 21. § (4a) bekezdése szerinti 4 hónapos határidőn belül folytathatta volna le objektív felelősség alapján az eljárást.
- [12] Az indítványozó állította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmét azon az alapon, hogy a jogrendszer szerinti „felettes szervek” törvényellenes működése miatt a rendes jogorvoslati lehetőségek kere-

- tében a sérelmezett döntések kijavítása nem következett be, továbbá a Kúria megalapozatlan, befogadást elutasító álláspontja miatt arra a rendkívüli jogorvoslat során sem kerülhetett sor. Külön kiemelte az indítványozó e körben, egyrészt azt, hogy a másodfokú rendőri szerv nem végezte el a szükséges tényfeltárást és az abból következő okszerű következtetés levonását, tehát az indítványozó fellebbezése és az elsőfokú határozat indokolása közötti ellentmondásokat nem oldotta fel, így a fellebbezése érdemi indokolás nélkül maradt. Hivatkozott az indítványozó másrészt arra is, hogy a bíróság helytelenül végezte el a Kkt. 20. §-a és 21. §-a szerinti eljárás összehasonlítását, annak ugyanis nem a vétkesség, hanem az a lényeges eleme, hogy történt-e a helyszínen személyazonosítás vagy sem, melynek okán az objektív felelősségre alapozva kellett volna az eljárást lefolytatni.
- [13] Állította az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség sérelmét is a bírósági eljárást illetően az érdemi vizsgálatok „sorozatos elmulasztása” miatt, ahogyan hivatkozott a fegyveregyenlőség elvének sérelmére is, mondván, hogy a jogban járatlan indítványozóra hárították a cselekmény elkövetésével kapcsolatos bizonyítást, holott a hatóságtól lett volna elvárható a terhelő állítás igazolása.
- [14] Végül a Kúriának a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése kapcsán hivatkozott az indítványozó a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joga és a jogorvoslathoz való joga sérelmére, mert állítása szerint a Kúria nem jelölt meg konkrét hiányosságot, nevesített jogszabályi feltételt, csak „ex katedra” megállapította, hogy a befogadás feltételei nem állnak fenn. Az indítványozó szerint iratellenesen hivatkozott a Kúria arra, hogy ő érdemi indokolást nem terjesztett elő. Indítványozói álláspont szerint a Kúria végzése valójában sérti a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban az indokolás kapcsán kifejtett elveket, hiszen nem ad számot arról, hogy az ügy lényeges részeit és az azzal kapcsolatos észrevételeket kellő alaposággal megvizsgálta-e.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [16] 3.1. Az Abtv. 27. §-ában foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az indítványozó által a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, jogerős ítéletével, valamint az ügyben eljáró hatóságok határozataival összefüggésben előadott érvek kapcsán az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az eljárást befejező döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntések vizsgálatára és megsemmisítésére csak két esetben van lehetőség. Egyrészt az eljárást lezáró döntés megsemmisítése esetén (azt követően) az Abtv. 43. § (4) bekezdése szerint, másrészt az Ügyrend 32. § (4) bekezdése alapján akkor, ha korábban a jogerős bírói döntés ellen az indítványozó határidőn belül alkotmányjogi panaszt nyújtott be.
- [18] Tekintettel arra, hogy jelen ügyben egyik eset sem áll fenn, az Alkotmánybíróság az indítványozónak a jogerős ítéletre és a hatósági határozatokra vonatkozó, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikkének (1) bekezdése, továbbá a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése alapján kifejtett érvei vizsgálatát mellőzte.
- [19] 3.2. Az indítványozó a Kúria végzését 2019. július 8. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt 2019. szeptember 6. napján, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését], és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését illetően tartalmazza az állított alaptörvény-ellenesség indokolását, valamint kifejezett kérelmet a sérelmezett végzés megsemmisítésére. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [20] Megállapítja ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó a jogorvoslathoz való jog tekintetében alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem terjesztett elő.
- [21] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz

- fordulás lehetőségét jelenti. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]}.
- [22] Mivel az indítványozó az elsőfokú határozat ellen fellebbezéssel élt, a másodfokú határozat ellen pedig keresetet terjesztett elő, melynek nyomán a bíróság az ügy érdemében, részletes indokolással ellátott ítéletet hozott, a felülvizsgálati kérelem befogadásának elutasításával kapcsolatosan a jogorvoslatához való jog sérelmére alapított kérelem – az Alkotmánybíróság ismertetett gyakorlatát figyelembe véve, az érdemi összefüggés hiánya miatt – nem volt vizsgálható.
- [23] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalkozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [24] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozva állította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét, hogy a Kúria nem indokolta meg a felülvizsgálati kérelem befogadásának elutasítását.
- [25] Az Alkotmánybíróság ezzel szemben azt állapította meg, hogy a kúriai végzés megjelölte döntésének jogalapját és – röviden, de érthetően – annak indokát is. Kétséget kizáróan a Kúria döntése mérlegelésen alapul, azonban a mérlegelést az Alkotmánybíróság törvényességi alapon nem vizsgálhatja felül.
- [26] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamilyeni – vélt vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.
- [27] Az indítványozó a fentiekben kifejtettek szerint, a Kúria végzésének indokolásával kapcsolatosan nem állított olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [28] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában és 29. §-ában, valamint az 52. § (1b) bekezdése e) pontjában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1488/2019.

